

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura współczesna (1939-89) - ćwiczenia - proza/dramat		9.2.0631	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Historii Literatury Polskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Marcin Całbecki, profesor uczelni; dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, profesor uczelni; dr hab. Piotr Millati, profesor uczelni; prof. dr hab. Kazimierz Nowosielski; prof. UG, dr hab. Aleksandra Ubertowska; dr Bartosz Dąbrowski; prof. dr hab. Stefan Chwin			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Ćw. audytoryjne		30 godzin - udział w ćwiczeniach;	
Sposób realizacji zajęć		45 godzin - samodzielne studiowanie literatury i	
zajęcia w sali dydaktycznej		przygotowanie do zajęć;	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- zaliczenie ustne	
		- kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • czynnego udziału w ćwiczeniach oraz systematycznego przygotowania w formie pisemnej (w tym sprawdziany cząstkowe w zależności od potrzeb dydaktycznych) bądź ustnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego (sem. 5, 6) (25%). • przygotowanie prezentacji w formie pisemnej (max. 10 tys. znaków) na wybrany przez studenta temat (25%) • Kurs kończy kolokwium przygotowane przez prowadzącego (50%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	przygotowanie w formie pisemnej wybranych zagadnień	prezentacja	kolokwium
Wiedza				
K_W01	+	+	+	+
K_W02	+	+	+	+
Umiejętności				
K_U01	+	+	+	+
K_U03	+	+	+	+
K_U05	+	+	+	+
K_U06	+	+	+	+
Kompetencje społeczne				
K_K01	+	+	+	+
K_K05	+			
K_K06	+			

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Semestr 6. wymaga ukończenia ćwiczeń z przedmiotu „Współczesna literatura polska 1939-1989 - ćwiczenia - poezja” prowadzonych w semestrze 5.

B. Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu poetyki za szczególnym uwzględnieniem genologii (chyba, że w szczególnych przypadkach prowadzący postanowi inaczej).

W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.

Cele kształcenia

Studiujący znają autorów i dzieła prozatorskie i dramatyczne współczesnej literatury polskiej 1939-1989, potrafią umiejscowić tę wiedzę w porządku procesów historycznych i mają spójny obraz omawianej epoki literackiej. Dysponują też podstawową wiedzą na temat badań naukowych poświęconych tej dziedzinie. Są w stanie samodzielnie wskazywać na związki i zależności wpisane immanentnie w ten wyimek procesu historycznoliterackiego. Potrafią też analizować wskazane teksty literackie i naukowe, zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej oraz mają kompetencje do stawiania metodycznych pytań odnoszących się do omawianego okresu literackiego.

Treści programowe

Problematyka ćwiczeń:

Semestr 6: (proza) - wnikliwa analiza najważniejszych utworów epickich lat 1939-1989. Zapoznanie się z biografią wiodących epików epoki. Interpretacja utworów epickich uwzględniająca kontekst europejski i światowy. Rozpoznawanie modeli epiki współczesnej. Prezentacja najważniejszych nurtów epickich lat 1939-1989. (dramat) - wnikliwa analiza najważniejszych utworów dramatycznych lat 1939-1989. Zapoznanie się z biografią wiodących dramaturgów epoki. Interpretacja utworów dramatycznych uwzględniająca kontekst europejski i światowy. Rozpoznawanie modeli dramaturgii współczesnej. Prezentacja najważniejszych nurtów dramaturgii lat 1939-1989.

Wykaz literatury

Każdorazowo, na początku semestru prowadzący wybiera listę lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**A.1. wykorzystywana podczas zajęć**

- Andrzejewski J., Trzy opowieści, Warszawa 1980 („Ciemności kryją ziemię”),
- Białoszewski M., Pamiętnik z powstania warszawskiego, Warszawa 1970,
- Borowski T., Utwory wybrane, oprac. A. Werner, Wrocław 1991,
- Brandys K., Wariacje pocztowe, Warszawa 1972,
- Dygat S., Jezioro Bodeńskie, Warszawa 1981,
- Gombrowicz W., Trans-Atlantyk, Kraków 1986,
- Grynberg H., Żydowska wojna, Warszawa 1965,
- Herling-Grudziński G., Inny świat. Zapiski sowieckie, Warszawa 1989,
- Herling-Grudziński G., Opowiadania zebrane, t. 1-2, Warszawa 1999 („Pieta dell' Isola”, „Prochy”),
- Huelle P., Weiser Dawidek, Gdańsk 1987,

- Iwaszkiewicz J., *Sny: Ogrody: Sérenité*, Warszawa 1974,
- Iwaszkiewicz J., *Noc czarwcowia; Zarudzie: Heydenreich*, Warszawa 1976 („Zarudzie”),
- Kapuściński R., *Cesarz*, Warszawa 1978,
- Konwicki T., *Sennik współczesny*, Warszawa 1963,
- Kuncewiczowa M., *Fantomy*, Lublin 1974,
- Mackiewicz J., *Droga donikąd*, Londyn 1993,
- Nowak T., *A jak królem, a jak katem będziesz*, Warszawa 1970,
- Nałkowska Z., *Dzienniki czasów wojny*, Warszawa 1972,
- Redliński E., *Konopielka*, Warszawa 1973,
- Rudnicki A., *Sto jeden*, t. 1-2, Kraków 1984-1985, („Złote okna”, „Kupiec łódzki”),
- Tyrmand L., *Dziennik 1954*, Warszawa 1999.
- Białośzewski M., *Teatr osobny 1955-1963*, Warszawa 1971,
- Gałczyński K.I., *Teatryk zielona gęś przedstawia*, oprac. K. Gałczyńska, Warszawa 1984,
- Głowacki J., *Polowanie na karaluchy*, „Dialog 1990, nr 5,
- Gombrowicz W., *Dzieła t. 6*, Kraków 1986 („Ślub”),
- Iredyński I., *Sytuacje teatralne. Wybrane utwory sceniczne*, Warszawa 1974 („Zegnaj Judaszu”),
- Mrozek S., *Utwory sceniczne*, t. 1-2, Kraków 1973 („Na pełnym morzu”),
- Mrozek S., *Utwory sceniczne nowe*, Kraków 1975 („Emigranci”),
- Różewicz T., *Teatr, wstęp J. Kelera*, t. 1-2, Kraków 1998 („Kartoteka”, „Pułapka”, „Stara kobieta wysiaduje”),
- Słobodzianek T., *Obywatel Pekosiewicz*, „Dialog” 1989, nr 5,
- Szaniawski J., *Wybór dramatów*, oprac. A. Hutnikiewicz, Wrocław 1988 („Dwa teatry”).
- Burkot S., *Literatura polska w latach 1939-1999*, Warszawa 2002,
- Drewnowski T., *Literatura polska 1944-1989. Próba scalenia: obiegi, wzorce, style*, Warszawa 1997,
- Matuszewski R., *Literatura polska 1939-1991*, Warszawa 1997,
- Klimaszewski B., Nowakowska E. R., Wyskiel W., *Mały słownik pisarzy polskich na obczyźnie 1939-1980*, Poznań 1992,
- *Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny*, t. 1-2, Warszawa 2000,
- *Słownik literatury polskiej XX wieku*, red. A. Brodzka i In., Wrocław 1992,
- *Słownik realizmu socjalistycznego*, red. Z. Łapiński, W. Tomasiak, Kraków 2004,
- *Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik bibliograficzny*, zespół pod red. J. Czachowskiej, A. Szałagan, t. 1-10, Warszawa 1994-2007.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Bardijewska F., *Własna przestrzeń. Szkice o dramacie współczesnym*, Warszawa 1987,
- Burkot S., *Proza polska 1945-1980*, Warszawa 1982,
- Danilewicz-Zielińska M., *Szkice o literaturze emigracyjnej 1939-1989*, wyd. II, Wrocław 1995,
- Czaplinski P., Śliwiński P., *Literatura polska 1976-1998. Przewodnik po prozie i poezji*, Kraków 1999,
- Kelera J., *Panorama dramatu. Studia i szkice*, Wrocław 1989,
- Krajewska A., *Dramat i teatr absurdu w Polsce*, Poznań 1996,
- Nycz R., *Sylwy współczesne*, Kraków 1996.

B. Literatura uzupełniająca

- Błoński J., *Forma, śmiech i rzeczy ostateczne. Studia o Gombrowiczu*, Kraków 1994,
- Burek T., *Żadnych marzeń*, Warszawa 1989,
- *Dramat polski XIX i XX wieku. Interpretacje i analizy*, red. M. Ludorowicz, Lublin 1987,
- *Gombrowicz i krytycy*, red. Z. Łapiński, Kraków 1984,
- Jarzębski J., *W Polsce czyli wszędzie*, Warszawa 1992,
- Janion M., *Płacz generała. Eseje o wojnie*, Warszawa 1998,
- Kelera J., *Od „Kartoteki do „Pułapki”*, [w:] Różewicz. *Teatr*, t. 1., Kraków 1990,
- Łapiński Z., *Ja Ferdynand*, Kraków 1994,
- Nyczek T., *Powiedz tylko słowo. Szkice literackie wokół „pokolenia ‘68”*, Londyn 1985,
- Przybylski R. K., *Być i pisać. O prozie G. Herlinga-Grudzińskiego*, Poznań 1991,
- Sobolewska A., *Polska proza psychologiczna 1945-1950*, Warszawa 1979,
- *Sporne postaci polskiej literatury współczesnej*, red. A. Brodzka, Warszawa 1994,
- *Sporne postaci polskiej literatury współczesnej. Następne pokolenia*, red. A. Brodzka, Warszawa 1995,
- Wyka K., *Pogranicze powieści*, Warszawa 1974.

Kierunkowe efekty uczenia się

K_W01, K_W02
K_U01, K_U03, K_U05, K_U06
K_K01, K_K05, K_K06

Wiedza

K_W01, K_W02
Student:
• ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu prozy i dramatu polskiego lat 1939-1989 w procesie historycznoliterackim i w procesie kształtowania kultury (K_W01, K_W02),
• zna kluczowe dla epoki prądy literackie i potrafi przyporządkować im dzieła

prozatorskie i dramatyczne okresu (K_W01, K_W02),

- zna odpowiedni kontekst europejski i światowy oraz związki z innymi dziedzinami nauk humanistycznych umożliwiające kompetentną interpretację polskich dzieł prozatorskich i dramatycznych tego okresu (K_W01, K_W02),
- zna biografię najważniejszych twórców epoki i potrafią ją powiązać z wykładnią stosownych dzieł prozatorskich i dramatycznych okresu (K_W01, K_W02).

Umiejętności

K_U01, K_U03, K_U05, K_U06

Student:

- potrafi analizować dzieła prozatorskie i dramatyczne lat 1939-1989 (K_U01, K_U03),
- potrafi rozpoznawać związki i zależności pomiędzy dziełami prozatorskimi i dramatycznymi okresu (K_U01, K_U03),
- potrafi wkomponować analizowane dzieło prozatorskie i dramatyczne w szerszy kontekst prądu literackiego typowego dla epoki (K_U01, K_U03),
- umie samodzielnie przedstawić interpretację utworu prozatorskiego i dramatycznego epoki, która będzie bazowała na wiedzy z historii literatury danego okresu (K_U01, K_U03, K_U05),
- potrafi łączyć wiedzę na temat prozy i dramatu polskiego 1939-1989 z europejskim i światowym dziedzictwem kulturowym tych lat (K_U01, K_U03),
- jest w stanie przygotować spójną i logiczną wypowiedź ustną i pisemną, w której dokonana zostanie problematyzacja zagadnień historycznoliterackich związanych z współczesną prozą i dramatem lat 1939-1989 (K_U01, K_U03, K_U05),
- zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy na temat współczesnej prozy i dramatu polskiego 1939-1989 (K_U06).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K05, K_K06

Student:

- jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K01),
- samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze związane ze współczesną literaturą polską 1939-1989 (K_K01),
- ma świadomość znaczenia współczesnej prozy i dramatu polskiego dla kształtowania się więzi społecznych (K_K01, K_K05),
- ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego wpisanego we współczesną prozę i dramat polski 1939-1989 oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie (K_K01, K_K05, K_K06),
- rozumie potrzebę uczestniczenia w życiu kulturalnym i zachęcania innych do kontaktów z kulturą (K_K01, K_K05, K_K06).

Kontakt

marcin.calbecki@ug.edu.pl